

Alminnelig del

Inneholder:

- Invitasjon til tilbudskonkurranse
- Tilbudsskjema
- Egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav
- Utkast til avtaledokument
- Blåboka

**1166301 HVL Skålevik ,
Nytt ventilasjonsanlegg**
K301 Generalentreprise

**INVITASJON
TIL
TILBUDSKONKURRANSE**

(ÅPEN KONKURRANSE)

**Prosjekt 1166301 HVL Skålevik, Nytt ventilasjonsanlegg
Entreprise K 301 Generalentreprise**

Innhold

1	Generelt om oppdraget.....	3
1.1	Invitasjon og orientering.....	3
1.2	Kunngjøring.....	4
1.3	Særlige forhold.....	4
1.3.1	Mengdeangivelse.....	4
1.3.2	Beskrivelsestekst.....	4
1.3.3	Poster som ikke er prissatt.....	4
1.3.4	Angivelse av enhetspriser.....	4
1.3.5	Produktbeskrivelse og avvik fra kravspesifikasjonen.....	4
1.4	Kontraksbestemmelser.....	4
1.5	Informasjonsmøte/Tilbudsbefaring.....	5
1.6	Tilleggsopplysninger/Rettelser av konkurransegrunnlaget.....	5
2	Orientering om prosjektet og oppdraget.....	5
2.1	Generelt.....	5
2.2	SHA-koordinator.....	5
2.3	Hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven.....	5
2.4	Fremdrift – forbehold vedrørende finansiering.....	5
2.5	Ytre miljø.....	6
2.6	KORO og kunst i Statsbyggs byggeprosjekter.....	6
2.7	Annen informasjon.....	6
3	Alminnelige regler for gjennomføringen av konkurransen.....	6
3.1	Lov om offentlige anskaffelser.....	6
3.2	Prinsipper for tilbudskonkurranse.....	6
3.3	Offentlighet.....	7
3.4	Entreprenør som rådgiver ved utarbeidelse av spesifikasjoner.....	7
3.5	Avlysning av konkurransen og totalforkastelse – avviste tilbud.....	7
4	Statsbyggs evaluering av tilbudet.....	7
4.1	Kvalifisering - Tildeling.....	7
4.2	Kvalifikasjonskrav i denne konkurransen.....	7
4.3	Attest for skatt og merverdiavgift og fullmakt til Statsbygg.....	8
4.3.1	Samarbeid med Skatteetaten – fullmakt til Statsbygg.....	9
4.4	Tildelingskriterier i denne konkurransen.....	9
5	Avvik fra konkurransegrunnlaget.....	9
5.1	Generelt om forbehold og avvik.....	9
5.2	Forbehold om forskudd.....	10
5.3	Alternative tilbud.....	10
5.4	Tilbud på deler av oppdraget.....	10
6	Krav til tilbudet.....	10
6.1	Elektronisk tilbudsavgivelse.....	10
6.2	Vedståelsesfrist.....	11
6.3	Tilbudets språk.....	11
6.4	Hva skal leveres – hvilken filstruktur skal benyttes?.....	11
6.5	Innleveringssted og tilbudsfrist.....	11
6.6	Om Mercellportalen.....	11
7	Oppdragsgivers underskrift.....	12
8	Vedlegg.....	12

1 Generelt om oppdraget

1.1 Invitasjon og orientering

Statsbygg ber i forbindelse med prosjekt:

nr.: 1166301
navn: HVL Skålevik, Nytt ventilasjonsanlegg
om tilbud på entreprise: K301 Generalentreprise

Det skal skiftes ventilasjonsanlegg på HVL Skålevik, Dykkerutdanningen, som ligger i Skålevikveien 60 i Bergen. Bygget er på til sammen 2602,7 m² fordelt på 2 etasjer, og er oppført i betongelementer fundamentert delvis på fylling.

Det skal etableres et nytt teknisk rom for ventilasjonsaggregatene på taket, med bæring av stål som føres til grunnen og nye fundamenter på eksisterende fylling under bygget. Det skal bygges en ny trapp av stål i eksisterende trappehus (fra 2. etasje og opp til tak).

Eksisterende ventilasjonskanaler skal i så stor grad som mulig beholdes og rengjøres. Eksisterende ventilasjonsaggregat og ventilasjonskanaler som ikke kan ombrukes, skal rives og leveres til godkjent mottak i sine enkelte avfallsfraksjoner. Kanaler som skal føres ned fra teknisk rom skal føres gjennom eksisterende takvinduer

Eksisterende himlingsplater skal byttes, men eksisterende profiler skal beholdes der dette er mulig. I områder der profilene likevel må tas ned skal det etableres nye profiler for systemhimling.

Konkurransesgrunnlaget består av:

Alminnelig del:

- Denne tilbudsinvitasjon
- Tilbudsskjema
- Statsbyggs egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner
- Utkast til avtaledokument
- Statsbyggs kontraktsbestemmelser for entrepriser (Blåboka basert på NS 8405), utgave 01.10.2018

Beskrivende del:

- Bok 0 Orientering og spesielle krav (felles for alle entrepriser)
 - 07-02-M10 Spesielle krav
- Bok 1 Beskrivelse for hver entreprise basert på NS 3420
- Bok 2 Tegninger/BIM-modell
- Bok 3 Supplerende dokumenter, bl.a.:
 - Statsbyggs SHA-plan for prosjektet med vedlegg
 - Riggplan
 - Miljøoppfølgingsplan (MOP)
 - Brannkonsept

Konkurransesgrunnlaget er i sin helhet lagt ut elektronisk for nedlasting fra Mercellportalen. **Leverandører som ønsker å delta i konkurransen, oppfordres til å registrere sin interesse i Mercellportalen for å få varsler om tilleggsopplysninger, rettelser og endringer som Statsbygg publiserer.**

1.2 Kunngjøring

Anskaffelsen er sendt til kunngjøring i Doffin-basen den 12.04.2019.

1.3 Særlige forhold

1.3.1 Mengdeangivelse

På grunnlag av de foreliggende tegninger og beskrivelser er mengdene målt i overensstemmelse med målreglene i Norsk Standard der slike finnes, og etter vanlig praksis for de respektive arbeider, med mindre annet er angitt. Dersom tilbydereren retter mengdene i den tekniske beskrivelsen, skal det opplyses særskilt om dette i tilbudsbrevet.

1.3.2 Beskrivelsestekst

De krav til ytelsen som er beskrevet i konkurransegrunnlaget er en del av entreprenørens forpliktelse selv om de ikke er gjentatt i prisbærende poster.

1.3.3 Poster som ikke er prissatt

Poster som ikke er priset i tilbudet vil anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet.

1.3.4 Angivelse av enhetspriser

Dersom plikten til å oppgi enhetspriser misligholdes, vil tilbudet kunne bli avvist eller forlangt spesifisert innenfor rammen av totalsummen.

1.3.5 Produktbeskrivelse og avvik fra kravspesifikasjonen

Dersom konkurransegrunnlaget angir "produktnavn eller tilsvarende", kan tilsvarende produkter tilbys. Tilbyderen må dokumentere at kvalitets- og funksjonskravene er oppfylt.

Med mindre tilbyder har tatt uttrykkelig forbehold om å levere et produkt som avviker fra spesifikasjonen, plikter tilbyder, dersom han får kontrakten og uavhengig av kvalitet og egenskaper på tilbudt produkt, å levere et produkt, innenfor rammen av tilbudssummen, likeverdig med det produkt som er angitt i spesifikasjonen.

1.4 Kontraktsbestemmelser

Avtaleforholdet reguleres av vedlagte kontraktsvilkår; Statsbyggs kontraktsbestemmelser for entrepriser (Blåboka basert på NS 8405), jf. vedlegg.

Statsbygg har i sine kontraktsbestemmelser inntatt krav til gjengs lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere som utfører arbeid iht. våre tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter, samt krav til dokumentasjon og sanksjoner i samsvar med forskrift av 08.02.08 nr 112

I våre kontraktsbestemmelser er det krav om at lærlinger deltar i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører. Kravet gjelder både for norske og utenlandske entreprenører og underentreprenører som skal utføre arbeid i Norge. Det vises for øvrig til kontraktsbestemmelsene for nærmere beskrivelse av kravet.

Merk også at faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til Statsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF), fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Faktura og kreditnota skal formidles via aksesspunkt i meldingsformidlerinfrastrukturen som forvaltes av DIFI.

1.5 Informasjonsmøte/Tilbudsbefaring

Det vil bli avholdt en befaring for samtlige tilbydere den *26.04.2019 kl. 14:00 i Skålevikeveien 60*

Formålet med befaringsen er å avdekke og avklare eventuelle uklarheter i konkurransegrunnlaget, og for øvrig foreta en nærmere presisering av oppdraget. Tilbyderne oppfordres til å gå grundig gjennom konkurransegrunnlaget før befaringsen, og eventuelt stille spørsmål til grunnlaget på forhånd, jf. pkt. 1.6 nedenfor.

Tilbyderen oppfordres til å delta i befaringsen på byggeplassen.

Referat fra befaringsen legges *kun* ut i Mercellportalen, og de som har registrert sin interesse for konkurransen, jf. pkt. 1.1 ovenfor, vil få varsel per epost fra Mercellportalen. Deltakere på møtet/befaringsen skal oppgi navn og firma.

Reiseutgifter mv. i forbindelse med befaringsen dekkes ikke av Statsbygg.

1.6 Tilleggsopplysninger/Rettelser av konkurransegrunnlaget

Dersom tilbyderen finner at konkurransegrunnlaget ikke gir tilstrekkelig veiledning eller inneholder forhold som tilbyderen ikke kan akseptere, kan han via Mercellportalen, og kun her, stille spørsmål og be om tilleggsopplysninger. Tilbyderen oppfordres til å ta kontakt i god tid før tilbudsfristens utløp, slik at Statsbygg har muligheten til å vurdere om konkurransegrunnlaget skal endres, presiseres eller utdypes.

Spørsmålene i anonymisert form og Statsbyggs svar og rettelser av konkurransegrunnlaget legges *kun* ut i Mercellportalen, og de som har registrert sin interesse for konkurransen, jf. pkt. 1.1 ovenfor, vil få varsel per epost fra Mercellportalen.

2 Orientering om prosjektet og oppdraget

2.1 Generelt

For Statsbyggs prosjektorganisasjon, se Bok 0.

2.2 SHA-koordinator

Byggeleder er SHA-koordinator for utførelsen.

2.3 Hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven

Entreprenøren som får tildelt kontrakten på denne entreprise (K301) skal være hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven av 17. juni 2005 nr. 62 § 2-2. Prisen på denne oppgaven skal inngå i tilbudssummen.

2.4 Fremdrift – forbehold vedrørende finansiering

Følgende hovedfremdriftsplan legges til grunn for prosjektet:

Denne framdriftsplanen er orienterende. Etter avtaleinngåelse skal entreprenøren - i samråd med Statsbygg - sette opp en detaljert fremdriftsplan, som vil være bindende og dagmulktsbelagt slik det fremgår nedenfor.

MILEPÆLER	DATO	DAGMULKT
Utarbeidelse fremdriftsplan	30.05.2019	JA
Igangsetting på byggeplass	03.06.2019	JA
Overlevering av utkast til FDV-dokumentasjon	20.08.2019	JA
Oppstart prøvedriftsperiode	30.09.2019	JA
Overtakelse	30.03.2020	JA

2.5 Ytre miljø

Statsbygg har miljøkrav og miljømål for alle prosjekter, ref. Statsbyggs miljøstrategi. Det vil si at det er satt miljøkrav og miljømål for prosjektet. Se nærmere om dette i Bok 0, Miljøoppfølgingsplanen (MOP) og prisbærende poster.

2.6 KORO og kunst i Statsbyggs byggeprosjekter

Dette punktet utgår i denne konkurranse

I alle statlige byggeprosjekter avsettes en andel av byggekostnadene til kunst iht. kongelig resolusjon 05.09.1997. Statsbygg får kunstbevilgninger som stilles til disposisjon for Kunst i offentlig rom (KORO – tidligere Utsmykkingsfondet). KORO blir deretter ansvarlig for gjennomføring av kunstprosjektene i Statsbyggs byggeprosjekter.

Tilbyder som får kontrakten er forpliktet til å påta seg arbeider for KORO eller kunstner relatert til kunst til dette byggeprosjektet. KORO og kunstner skal kunne foreta bestillinger på samme vilkår som Statsbygg kan foreta tilleggsbestillinger etter kontrakten.

Arbeider relatert til kunstprosjektet skal bestilles skriftlig av KORO eller kunstner iht. utarbeidet mal. Bestillinger foretas for KOROs eller kunstners regning og risiko og er Statsbygg uvedkommende.

2.7 Annen informasjon

- Det må påregnes at det daglig kjører store lastebiler (både semitrailere og vogntog) forbi bygget i hele byggeperioden (varetransport til nabobygg).

3 Almennelige regler for gjennomføringen av konkurransen

3.1 Lov om offentlige anskaffelser

Anskaffelsen er omfattet av lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 nr. 73 og forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr. 974 (anskaffelsesforskriften). For denne anskaffelsen gjelder ovennevnte, samt reglene i dette konkurransegrunnlaget.

Denne anskaffelsen følger prosedyren "åpen tilbudskonkurranse".

3.2 Prinsipper for tilbudskonkurransen

Konkurransen skal gjennomføres på en saklig og forsvarlig måte som gir lik behandling av tilbyderne. Tilbyderne har ikke rett til gjennom avtale, samordnet praksis eller på annen måte, å søke å påvirke konkurransens utfall.

Statsbygg planlegger i utgangspunktet å gjennomføre konkurransen uten å ha dialog med leverandørene. På denne bakgrunn oppfordres tilbyderne til å levere sitt beste tilbud ved

innleveringsfristen. Dialog kan likevel bli gjennomført dersom oppdragsgiver vurderer det som formålstjenlig.

3.3 Offentlighet

Tilbudsåpning er ikke offentlig. Anskaffelsesprotokollens opplysninger om deltakere vil først bli offentlig når tilbudsevalueringen er slutført.

3.4 Entreprenør som rådgiver ved utarbeidelse av spesifikasjoner

Statsbygg skal ikke søke eller motta råd som kan bli benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner for denne aktuelle anskaffelse fra noen som kan ha økonomiske interesser i anskaffelsen når dette skjer på en måte som vil kunne utelukke konkurranse. En tilbyder som har blitt benyttet som rådgiver under utarbeidelsen av spesifikasjoner på en måte som vil kunne utelukke konkurranse som ovenfor nevnt, vil bli avvist.

3.5 Avlysning av konkurransen og totalforkastelse – avviste tilbud

Statsbygg forbeholder seg retten til å avlyse konkurransen dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av planlagt finansiering eller manglende godkjenning fra politisk hold.

Statsbygg kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.

Avviste og forkastede tilbud vil ikke bli returnert.

4 Statsbyggs evaluering av tilbudet

4.1 Kvalifisering - Tildeling

For å kunne få sitt tilbud evaluert, må leverandøren levere egenerklæring på Statsbyggs mal om at han oppfyller samtlige av de kvalifikasjonskravene som er oppgitt nedenfor. I egenerklæringen må leverandørene også bekrefte at det ikke foreligger bestemte angitte avvisningsgrunner. Den eller de leverandørene som blir innstilt til kontraktsinngåelse må, før kontrakt inngås, dokumentere oppfyllelse av kvalifikasjonskravene i henhold til de opplyste dokumentasjonskrav. Statsbygg forbeholder seg retten til, på et hvert tidspunkt i konkurransen, å be leverandørene levere alle eller deler av dokumentasjonsbevisene som er nødvendig for å sikre at konkurransen gjennomføres på en riktig måte

Evaluering av tilbudene vil ta utgangspunkt i den innleverte dokumentasjon. Det er derfor viktig at tilbudene inneholder all etterspurt dokumentasjon. **Tilbydere som ikke vedlegger etterspurt dokumentasjon, vil kunne bli avvist.**

Etter eventuell avsluttet dialog med leverandøren, jf. pkt. 3.2 over, vil tilbudene bli endelig evaluert i forhold til de oppførte tildelingskriteriene.

4.2 Kvalifikasjonskrav i denne konkurransen

Følgende kvalifikasjonskrav vil bli lagt til grunn ved vurdering av tilbyderne (Dokumentasjonen angitt nedenfor skal ikke leveres nå, kun egenerklæring på Statsbyggs mal):

Kvalifikasjonskriterium	Kvalifikasjonskrav	Dokumentasjon
Organisatorisk og juridisk stilling	Det kreves at tilbyder har et lovlig etablert foretak	Firmaattest, for utenlandske firmaer kreves tilsvarende attest bestemt ved lovgivningen i det landet hvor foretaket er registrert,

		alternativt StartBANK ID
Økonomisk og finansiell kapasitet	Det kreves at tilbyder har tilfredsstillende økonomisk gjennomføringsevne. Omsetningens størrelse, sett i forhold til kontraktens verdi, kan bli vektlagt.	Statsbygg vil gjennomføre en kredittvurdering av tilbyder. Tilbyder kan i tillegg bli bedt om å sende inn revisorbekreftede årsregnskaper, alternativt oppgi StartBANK ID.
Tekniske og faglige kvalifikasjoner	Det kreves at tilbyder har tilstrekkelig erfaring fra oppdrag med overføringsverdi til dette prosjektet	Det skal leveres beskrivelse på ca. 1 A4-side per prosjekt av inntil 3 referanseprosjekter de siste 5 årene med overføringsverdi, med opplysninger om blant annet: <ul style="list-style-type: none"> • prosjektets navn • oppdragsgiver, • prosjektets størrelse i m² og kostnad • type bygg • oppdragets kontraktsverdi eks. mva. • type entreprise • oppstartstidpunkt og ferdigstillestidspunkt (år) /hvis ikke ferdigstilt - hvor man er i prosjektet

Tilbydere registrert i StartBANK kan oppgi StartBANK ID eller levere kopi av registreringsbevis i StartBANK istedenfor å levere deler av dokumentasjonen (se hvilken dokumentasjon i tabellen over).

Statsbygg krever at når en leverandør støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til økonomisk og finansiell kapasitet, er de solidarisk ansvarlig for utførelsen av kontrakten. Tilbydere som vil støtte seg på andre foretaks økonomiske og finansielle kapasitet for å bli kvalifisert, må godtgjøre at de reelt disponerer over de aktuelle ressurser ved en solidaransvarserklæring.

Statsbygg krever at når en leverandør støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til utdanning og faglige kvalifikasjoner eller kravene til relevant faglig erfaring, skal disse virksomhetene utføre tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som krever slike kvalifikasjoner. Tilbydere som vil støtte seg på andre foretaks tekniske eller faglige kapasitet eller kompetanse for å bli kvalifisert, må godtgjøre at de reelt disponerer over de aktuelle ressurser ved f.eks. en forside på signert avtale mellom partene eller egenerklæring fra underleverandør om at samarbeid er inngått.

Foretak som tilbyder støtter seg på, må levere Statsbyggs egenerklærings skjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner, jf. ovenfor og fullmakten til Statsbygg for å innhente skatteopplysninger fra Skatt-Øst, jf. 4.3.1 nedenfor.

4.3 Attest for skatt og merverdiavgift og fullmakt til Statsbygg

Norsk leverandør som får kontrakten, skal levere felles attest for skatt (skatt, forskuddstrekk, påleggstrekk, arbeidsgiveravgift) og merverdiavgift (Skatteattest).

Skatteattest bestilles i Altinn. Attesten skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra tilbudsfristen.

4.3.1 Samarbeid med Skatteetaten – fullmakt til Statsbygg

Statsbygg har inngått et samarbeid med Skatteetaten. Formålet med avtalen er forebygging og bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. I denne forbindelse krever Statsbygg at tilbyder som innstilles til kontrakt skal levere signert fullmakt, før kontraktsinngåelse, som gir Statsbygg en utvidet rett til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om entreprenørens skatte- og avgiftsmessige forhold, se Blåboka.

Kravet om signert fullmakt gjelder også for entreprenørens underleverandører. Entreprenøren skal kontraktsfeste signeringsplikten nedover i leverandørkjeden. Før signering av kontrakt kreves det dog kun signert fullmakt fra entreprenør, med mindre underleverandører benyttes for å oppfylle et kvalifikasjonskrav i konkurransen. I så fall skal signert fullmakt foreligge fra både entreprenør og underleverandører. Signert fullmakt fra øvrige underleverandører må imidlertid være levert og godkjent av oppdragsgiver før de kan benyttes i kontrakten/prosjektet.

Statsbygg gjør oppmerksom på at det kan være aktuelt å avvise den tilbyder som i meddelelsesbrevet er innstilt som vinner av konkurransen dersom det etter meddelelse, men forut for signering av kontrakt, mottas opplysninger fra Skatteetaten om manglende oppfyllelse av skatte- og avgiftsforpliktelser mv. Det presiseres også at hvis det ikke mottas signert fullmakt fra entreprenør og eventuelle underleverandører som er benyttet i kvalifiseringen, vil dette anses som et vesentlig forbehold til kontrakten som vil medføre at tilbyder avvises fra konkurransen.

Enkelte prosjekter vil bli valgt ut til en oppfølging gjennom hele kontraktsperioden, jf. Blåboka. I slike prosjekter vil Statsbygg oversende oversiktslister til Skatteetaten, med fødsels- eller D-nummer på alle ansatte som utfører arbeid som ledd i oppfyllelsen av kontrakten.

4.4 Tildelingskriterier i denne konkurransen

Tildelingen vil bli basert på følgende kriterier:

Prioritet/vekt	Tildelingskriterier	Dokumentasjon
60%	Pris	Tilbudsskjema i utfylt og signert stand
40 %	Oppgaveforståelse	1. Beskrivelse av hvordan arbeidene er tenkt utført og hvordan byggeplassen er tenkt bemannet i prosjektets ulike faser 2. En fornuftig og forsvarlig framdriftsplan som viser tid avsatt til: <ul style="list-style-type: none"> • produksjon, samt • dagmulksbelagte milepæler (Ovennevnte beskrivelse og redegjørelse forplikter tilbyder. For øvrig vil tilbyder uansett ha risikoen for at tilbudt bemanning er tilstrekkelig og framdriftsplanen egnet.)

5 Avvik fra konkurransegrunnlaget

5.1 Generelt om forbehold og avvik

Statsbygg oppfordrer til å gi tilbud uten forbehold eller avvik. Istedenfor å gi tilbud med forbehold og avvik bør leverandørene stille spørsmål til Statsbygg, jf. pkt. 1.6 ovenfor. Det understrekes at tilbyder har risikoen for uklarheter i eget tilbud og at uklarheter, forbehold og avvik kan medføre avvising. Før tilbyder eventuelt avgir tilbud med forbehold eller avvik, bør de rettslige konsekvenser av dette derfor vurderes.

Dersom forbehold eller avvik tas, skal forbehold/avvik klart fremgå av tilbudsbrevet. Forbehold/avvik skal være presise og entydige, slik at Statsbygg kan vurdere disse uten kontakt med tilbyder. Forbehold/avvik som ikke kan prises av Statsbygg, vil etter all sannsynlighet medføre avvisning av tilbudet.

Bemerkninger til den tekniske beskrivelsen og mengdefortegnelser kan anføres på det aktuelle sted, men skal i så fall også listes opp i tilbudsbrevet med henvisning til sidetall og postnummer.

Det er ikke adgang til å ta forbehold mot grunnleggende elementer i konkurransegrunnlaget.

Henvisning til standardiserte leveringsvilkår eller lignende vil bli betraktet som forbehold i den grad de avviker fra foreliggende konkurranseregler og kontraktsbestemmelser. Slike forbehold kan medføre at tilbudet avvises.

Forbehold om regulering av kontraktssum på annen måte enn angitt for den aktuelle kontrakt i Statsbyggs kontraktsbestemmelser for entrepriser (Blåboka), jf. vedlegg, herunder valutaforbehold, vil ikke aksepteres.

5.2 Forbehold om forskudd

Forbehold om forskudd vil ikke aksepteres.

5.3 Alternative tilbud

Det er ikke adgang til å gi alternative tilbud. Tilbud på annen løsning enn de spesifiserte eller som på annen måte ikke er i overensstemmelse med konkurransegrunnlaget, vil anses som et tilbud med forbehold eller avvik, jf. pkt. 5.1 ovenfor.

5.4 Tilbud på deler av oppdraget

Det er ikke adgang til å gi tilbud på deler av oppdraget.

6 Krav til tilbudet

6.1 Elektronisk tilbudsavgivelse

Tilbudet skal i sin helhet leveres elektronisk via Mercellportalen; www.mercell.no. Det samme gjelder for endring av tilbudene.

Tilbud levert på annen måte, vil bli avvist.

Følgende filformater aksepteres. Filene skal være fri for virus og ikke kryptert:

- Tekstdokument: PDF/A, XML, TIFF, GAP eller Word
- Tabeller: Excel
- Bildefiler: JPEG eller TIFF
- Kart: TIFF
- Video: MPEG 2
- Lyd: MP3, PCM eller PCM-basert Wave

Infiserte og krypterte filer, samt filer i et annet format enn ovenfor angitt, vil bli avvist i Mercellportalen/Statsbyggs datasystem, og tilbudet evaluert som om slike filer ikke var levert.

Merk at en priset versjon av de beskrivende mengdeberegninger ønskes levert kun som GAP-fil, og at ett og samme dokument ikke skal leveres i flere filformat. Dersom priset versjon av beskrivende mengdeberegninger leveres både i GAP- og XML- eller PDF-format, vil XML og PDF-filene bli ansett som ikke levert.

6.2 Vedståelsesfrist

Tilbudet er bindende i 6 måneder, regnet f.o.m. tilbudsfristens utløp.

6.3 Tilbudets språk

Tilbudet og alle tilhørende dokumenter skal avgis på norsk.

6.4 Hva skal leveres – hvilken filstruktur skal benyttes?

- 1-1 Tilbudsbrev**, med angivelse av tilbudssum og eventuelle avvik/forbehold fra konkurransegrunnlaget. Tilbudsbrevet skal være undertegnet.
- 2-1 Tilbudsskjema** i utfylt og signert stand (vedlegg)
- 2-2 Beskrivende mengdeberegninger** (beskrivelsen) i utfylt stand (vedlegg)
- 3-1 Statsbyggs egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner, jf. pkt. 4.2-4.3 (vedlegg)**
- 4** Den etterspurte dokumentasjonen i tabellen for tildelingskriterier, jf. pkt. 4.4
- 4-1 Oppgaveforståelse**
- 4-2 Fremdriftsplan**
- 5-1 Innholdsfortegnelse**

For å lette arkivering og gjenfinning av dokumentasjon, bes tilbyderne om å følge ovennevnte nummerering ved disponering av sitt tilbud og navngi filene som vist ovenfor i fet skrift, med nummeret først, og uten bruk av undermapper.

Tilbud som ikke inneholder alle opplysninger og dokumenter som er etterspurt, eller som ikke oppfyller kravene til utforming av tilbudet som Statsbygg har fastsatt, vil kunne bli avvist.

6.5 Innleveringssted og tilbudsfrist

Tilbudet skal leveres elektronisk via Mercellportalen.

Fristen for innlevering av tilbud er 10.05.2019 kl. 14:00

For sent innkomne tilbud vil bli avvist.

(Merk at systemet heller ikke tillater å levere tilbud elektronisk via Mercellportalen etter tilbudsfristens utløp.)

6.6 Om Mercellportalen

For å kunne levere tilbud via Mercellportalen, må man ha en bruker, og logge inn med denne.

Det anbefales at tilbudet leveres i god tid, minimum 1 time, før fristens utløp. Leverte tilbud kan endres helt frem til tilbudsfristens utløp. Det sist leverte tilbudet regnes som det endelige tilbudet.

Tilbudet krever elektronisk signatur ved levering. Elektronisk signatur kan skaffes fra ulike leverandører, f. eks www.commfides.com, www.buypass.no eller www.bankid.no.

NB! Vi gjør oppmerksom på at det kan ta noen dager å få levert elektronisk signatur, slik at denne prosessen bør settes i gang så snart som mulig.

Statsbygg anbefaler at man tester ut signeringen med sertifikatet man har tilgjengelig snarest mulig (i god tid før tilbudsfristen). Testfunksjonaliteten ligger i påmeldings- /tilbudsinnleveringsstegene.

Ved spørsmål om funksjonalitet i verktøyet eller hvis du har problemer med å få inngitt tilbud, ta kontakt med Merzell Support på tlf.: 21 01 88 60 eller på e-post: support@merzell.com i god tid før tilbudsfristens utløp

7 Oppdragsgivers underskrift

Sted: Bergen Dato: 12.04.2019

For Statsbygg: Per Ivar Gjørvad
prosjekteier

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

8 Vedlegg

Alminnelig del:

- Tilbudsskjema
- Statsbyggs egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner
- Utkast til avtaledokument
- Statsbyggs kontraktsbestemmelser for entrepriser (Blåboka basert på NS 8405), utgave 01.10.2018

Beskrivende del:

- Bok 0 Orientering og spesielle krav (felles for alle entrepriser)
 - 07-02-M10 Spesielle krav
- Bok 1 Beskrivelse for hver entreprise basert på NS 3420
- Bok 2 Tegninger/BIM-modell
- Bok 3 Supplerende dokumenter, bl.a.:
 - Statsbyggs SHA-plan for prosjektet med vedlegg
 - Riggplan
 - Miljøoppfølgingsplan (MOP)
 - Brannkonsept

Tilbudsskjema

For det tilfelle at Statsbygg har unnlatt å velge ett av flere alternative formuleringer i punktene nedenfor, gjelder alternativ 1.

1 Tilbud

1.1 Tilbudssammendrag

De komplette arbeider, leveranser og ytelser som omfattes av konkurransegrunnlaget tilbys utført for:

Kapittel 1 Rigg og drift	NOK
Kapittel 2 Bygg (herunder betong, stål, tømrer og hjelpearbeider for andre fag)	NOK
Kapittel 3 VVS	NOK
Kapittel 4 Elektro	NOK
Kapittel 5 Tele og Automatisering	NOK
Sum eks mva	NOK
+ 25% mva	NOK
Tilbudssum inkl mva	NOK

1.2 Tilbudsevaluering

I tillegg til tilbudssummen vil de øvrige opplysningene i tilbudsskjemaet inngå i vurderingen av hva som er det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.

2 Regulering av kontraktssummen

Kontraktssummen og timepriser reguleres etter indeks, jf. pkt 2.1, med mindre byggherren velger å benytte en eventuell opsjon på fastpristillegg, jf. pkt 2.2.

2.1 Regulering etter indeks

Kontraktssummen reguleres etter reglene i NS 8405 pkt 27.1.

Ved reguleringen benyttes [Statistisk sentralbyrås byggekostnadsindeks for boligblokk, 2000 = 100¹](#) (boligblokk i alt)(hele bygget)

2.2 Opsjon på fastpristillegg

Tilbyderen skal gi Statsbygg opsjon på fastpristillegg. Dette innebærer at tilbyderen påtar seg risikoen for svingninger i lønninger, priser, sosiale utgifter m.v. fra tilbudsdato til avtalt overtakelse for en fast pris. Ved eventuell innløsning av opsjonen skal fastpristillegget inngå som en del av kontraktssummen og fordeles over avdragsnotaene iht faktureringsplan.

Fastpristillegg eks mva

NOK

Fastpristillegget er basert på en tilbudssum som angitt i pkt 1 over. Dersom tilleggs-, endrings- eller avbestillingsarbeider utført etter *kontraktens priser* (til forskjell fra dagens priser) medfører et netto tillegg eller fradrag til denne kontraktssummen, skal fastpristillegget økes eller reduseres forholdsmessig.

Fastpristillegget er også basert på en overtagelsesdato som angitt i kontraktsdokumentene. Dersom det innvilges fristforlengelse på grunn av byggherrens forhold, skal fastpristillegget økes forholdsmessig.

Dersom posten for fastpris ovenfor ikke fylles ut, vil Statsbygg i tilbudsevalueringen anslå et tillegg til tilbudssummen som tilsvarer antatt lønns- og prisregulering. (Dette for at tilbud uten fastpristillegg skal kunne sammenlignes i evalueringen med tilbud med oppgitt fastpristillegg.) Som grunnlag for beregningen av dette tillegget, vil Statsbygg legge til grunn den aktuelle tilbudssummen med tilbudets prisnivådato, forventet entreprisestart 03.06.2019 og forventet overtakelse 30.03.2020 (jf framdriftsplan - Tilbudsinvitasjon). Det vil bli benyttet et utbetalingstygndepunkt som legges 65% fra forventet entreprisestart, og en antatt årlig gjennomsnittlig prisstigning på 2% p.a.

Beregningen gjøres etter NS 3405 Bestemmelser om regulering av kontraktssum for bygg og anlegg på grunn av endringer i lønninger, priser og sosiale utgifter mv., 1. utgave oktober 1984 – totalindeksmetoden – med én kalendermåned som avregningsperiode.

NB! Ved prisvurderingen av de tilbud som har oppgitt fastpristillegg, vil Statsbygg i evalueringen legge til grunn det alternativet (enten antatt regulering eller tilbudt fastpris) som gir lavest pris for det aktuelle tilbudet.

3 Opsjoner m.v.

3.1 Andre opsjoner

Serviceavtale på teknisk utstyr i reklamasjonsperioden (5 år etter overtakelse).

Pris på serviceavtale for 5 år

NOK eks. mva.

Ved tilbudsevalueringen vil prisen på opsjonen bli tillagt tilbudssummen. Summen vil dog ikke inngå i kontraktssummen, med mindre opsjonen blir gjort gjeldende før kontraktsinngåelse.

4 Regningsarbeider (NS 8405 pkt 31)

4.1 Lønn for egne ansatte

Fyll inn timesats eks mva, men inkludert alle påslag, herunder indirekte kostnader, reise, diett, risiko og fortjeneste, dog ikke kostnader relatert til etablering, drift og avvikling av bygge- eller anleggsplass, jf Blåboka pkt 14:

Tømrer

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

Murer

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

Stålarbeider

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

VVS

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

Elektro

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

4.2 Materialer

Tilbyderen oppgir en påslagsprosent hvor alle tillegg til netto inntakskost på materialer er inkludert, dog ikke kapitallytelse, rigging, drift og nedrigging tilknyttet det aktuelle kontraktarbeid, jf. Blåboka punkt 14. Entreprenøren kan fakturere netto inntakskost tillagt angitt påslagsprosent pluss mva.

Påslagsprosent =

4.3 Underentreprenører

Pkt 4.1 og 4.2 over gjelder tilsvarende ved bruk av underentreprenører.

Det samlede vederlag for slikt regningsarbeid medtas ikke i formelen for **Regulering i uendret byggetid**, jf. Blåboka punkt 14.

4.4 Innleid personell og innleid maskin med tilhørende arbeidskraft

Tilbyderen oppgir en påslagsprosent hvor alle tillegg til faktura for innleie er inkludert. Entreprenøren kan fakturere fakturabeløp fratrukket mva, tillagt angitt påslagsprosent pluss mva.

Påslagsprosent =

Det samlede vederlag for slikt regningsarbeid medtas ikke i formelen for **Regulering i uendret byggetid**, jf. Blåboka punkt 14.

4.5 Tilbudsevaluering

Ved tilbudsevalueringen vil følgende summer bli lagt til tilbudssummen i punkt 1:

	Tilbud	Multipliseres med (timer og beløp er anslag)
4.1 Lønn egne ansatte	Timesats	Timer: 10
4.2 Materialer	Påslagsprosent	Netto inntakskost på materialer: 200 000,-
4.3 Underentreprenører	Påslagsprosent	Inngår i pkt 4.1 og 4.2 over.
4.4 Innleie	Påslagsprosent	Netto fakturabeløp: 200 000,-

Disse summer vil dog ikke inngå i kontraktssummen.

5 Påslagsprosjenter for tiltransport og administrasjon

Tilbyderen skal oppgi det vederlaget han vil kreve for å få tiltransportert ansvaret for/administrere de øvrige sideentreprenørene, jf. NS 8405 pkt 16 og Statsbyggs Blåbok punkt 11. Dersom nedennevnte ikke er utfyllt skal påslaget for tiltransporten være 5%. Tilsvarende skal påslaget for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll være 2%.

Vederlag for tiltransport, jf. NS 8405 pkt 16.1 prosent
 Vederlag for administrasjon, jf. NS 8405 pkt 16.3 prosent

Ved tilbudsevalueringen vil det bli lagt til grunn 1 entreprise for tiltransport med samlet entreprisenum NOK 200 000,- eks mva. Det vil videre bli lagt til grunn 1 entreprise for administrasjon med samlet entreprisenum NOK 200 000,- eks mva. De to beløp vil bli benyttet til å regne ut et vederlag for tiltransport og administrasjon som vil bli lagt til tilbudssum under punkt 1. Disse summer vil dog ikke inngå i kontraktssummen, med mindre tiltransport finner sted før kontraktsinngåelse eller det før kontraktsinngåelse blir avklart at entreprenøren skal utføre administrasjon av sideentreprenører.

6 Forbehold og avvik

(Kryss av)

- Det tas ingen forbehold/avvik.
- Det tas.....forbehold/avvik som er nærmere listet opp i tilbudsbrevet.

Se nærmere i tilbudsinvitasjonen om forbehold.

7 Vedlegg til tilbudsskjema

(Kryss av)

Har levert all dokumentasjon som fremgår av kapittelet; **Hva skal leveres?** i tilbudsinvitasjonen

8 Andre opplysninger

.....
.....
.....
.....

9 Tilbyders underskrift

Firma: _____

Kontaktperson: _____

Adresse: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Sted

Dato20.....

Tilbyders underskrift

Statsbyggs egenerklærings skjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner

Leverandøren skal levere dette egenerklærings skjemaet sammen med forespørselen om å delta i konkurransen eller tilbudet, som et foreløpig dokumentasjonsbevis for at han oppfyller kvalifikasjonskravene i konkurransen, og at det ikke foreligger grunner til avvisning. Før tildeling av kontrakt kan Statsbygg kreve at valgte leverandør leverer oppdaterte dokumentasjonsbevis, med mindre Statsbygg finner at egenerklæringen er tilstrekkelig som et endelig dokumentasjonsbevis.

*Dersom leverandøren støtter seg på en annen leverandør for å bli kvalifisert, må også denne fylle ut egenerklæring som foreløpig dokumentasjonsbevis for at han oppfyller det aktuelle kvalifikasjonskravet i konkurransen, og at det ikke foreligger grunner til avvisning.

Navn på firma	
Organisasjonsnummer	
Signatur fra vedkommende med fullmakt til å signere for firma	
Dato	

Vi bekrefter med dette egenerklærings skjemaet følgende:

Vi oppfyller kvalifikasjonskravene i tilbudsinvitasjonens punkt 4.2 som omhandler følgende, og kan dokumentere dette slik det fremgår av nevnte punkt (Fylles ikke ut i begrensede konkurranser.):	Ja/Nei
Organisatorisk og juridisk stilling	
Økonomisk og finansiell kapasitet	
Tekniske og faglige kvalifikasjoner	

Vi bekrefter at vi kan levere en felles attest for skatt (skatt, forskuddstrekk, påleggstrekk, arbeidsgiveravgift) og merverdiavgift (Skatteattest) som ikke er eldre enn 6 mnd,	
--	--

Vi støtter oss også på andre leverandører for å bli kvalifisert*	
Kvalifikasjonskrav:	Leverandør:

Oppdragsgiver plikter/har rett til å avvise en leverandør som er omfattet av avvisningsgrunnene i FOA § 9 -5. For å avklare om leverandøren skal/kan avvises må spørsmålene nedenfor besvares. Merk reglene om identifikasjon i § 24-3, hvor det blant annet fremgår at feil eller overtredelsen begått av person i leverandørens administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan sidestilles med feil eller overtredelser begått av selskapet.

Eventuelle avvisningsgrunner	Besvarelse ja/nei (dersom ja – utdyp i eget vedlegg)
Foreligger det inhabilitet som oppdragsgiveren ikke kan avhjelpe med mindre inngripende tiltak, jf. § 9-5 (1) b?	
Er leverandøren rettskraftig dømt eller har vedtatt et forelegg for følgende straffbare forhold (gjelder ikke dersom det er gått mer enn 5 år fra rettskraftig dom eller vedtakelse av forelegg), jf. § 9-5 (2)? <ul style="list-style-type: none"> ☐ deltakelse i en kriminell organisasjon ☐ korrupsjon ☐ bedrageri ☐ terrorhandlinger eller straffbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet ☐ hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme ☐ barnarbeid og andre former for menneskehandel 	
Har leverandøren unnlatt å oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter, avgifter og trygdeavgifter i Norge jf. § 9-5 (3) a?	
Har leverandøren begått alvorlige eller gjentatte brudd på bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold som følger av nasjonale regler, EØS-regler, tariffavtaler eller internasjonale avtaler, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) c?	
Har leverandøren i denne eller andre konkurranser (inntil 3 år tilbake i tid) inngått avtaler med hensikt å vri konkurransen, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) e?	

Har leverandøren (inntil 3 år tilbake i tid) begått et vesentlig kontraktsbrudd i forbindelse med oppfyllelsen av en kontrakt med en oppdragsgiver som er omfattet av anskaffelsesloven. Dette forutsetter at bruddet har ført til heving av kontrakten, erstatning eller lignende sanksjoner, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) f?	
Har leverandøren (inntil 3 år tilbake i tid) begått alvorlige feil som medfører tvil om hans yrkesmessige integritet, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) i?	

AVTALE

1166301 – K301

mellom

STATSBYGG
som byggherre

og

(fyll inn navn på entreprenør(firma))
organisasjonsnr:

som entreprenør

for

*entreprise K301 Generalentreprise
1166301 HVL Skålevik, Nytt ventilasjonsanlegg*

AVTALEDOKUMENT

Dette avtaledokument brukes av Statsbygg som avtaleformular ved inngåelse av avtale der NS 8405 *Norsk bygge- og anleggskontrakt* i kombinasjon med Statsbyggs Blåbok (basert på NS 8405), benyttes.

Mellom Statsbygg som byggherre

Organisasjonsnr.: 971 278 374

Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo

Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6

Telefonnr.: 22 95 40 00

og som entreprenør

Organisasjonsnr.:

Postadresse:

Telefonnr.:

er det inngått følgende avtale:

I. KONTRAKTSDOKUMENTENE (NS 8405 PKT 3.1)

Følgende dokumenter inngår i denne avtalen:

1. Dette avtaledokumentet
2. Referater og skriftlig materiale fra oppklarende drøftelser eller *forhandlinger (rød tekst strykes dersom det har vært avholdt anbudskonkurranse)* avholdt etter at tilbud ble inngitt og som er godkjent av begge parter, herunder dokumenter inntatt i vedlegg... til dette avtaledokument og opplistet nedenfor;

(fyll inn dato og referansenummer).....
3. Entreprenørens tilbud, datert og inntatt som vedlegg ... til dette avtaledokument
4. Konkurransesgrunnlaget, herunder Statsbyggs Blåbok (basert på NS 8405) og dokumenter inntatt som vedlegg ... til dette avtaledokument *(Her bør i tillegg til innbydelsesbrevet med vedlegg, eventuelle referater eller skriftlig materiale fra befaringer eller konferanser avholdt før tilbudet ble inngitt, rettelser, suppleringer og endringer av konkurransesgrunnlaget og svar på forespørsler fra tilbyderne, jf. anskaffelsesforskriften §§ 8-4(4) og 14-2, og kunngjøringen vedlegges.) (Dersom det har vært avholdt en begrenset konkurranse, bør innlevert materiale i*

kvalifisering inntas som nytt pkt 6 nedenfor og Statsbyggs kvalifiseringsgrunnlag som nytt pkt 7. Eksisterende pkt 6 og 7 blir nye pkt 8 og 9.)

5. NS 8405
6. *(Eventuelle andre dokumenter.....)*

II. KONTRAKTSSUM (NS 8405 PKT 2.8)

Kontraktarbeidet skal utføres for:

Tilbudssum kr

Eventuelle korreksjoner:

..... kr
..... kr
..... kr

Eventuelle opsjoner som er gjort gjeldende,
herunder byggeplassadministrasjon/tiltransport:

..... kr
..... kr
..... kr

Sum eksklusive merverdiavgift kr
Merverdiavgift %* kr
Kontraktssum kr

*(Opsjoner som ennå ikke er gjort gjeldende tas ikke inn her.)
(*Husk å legge ved [Commercial Invoice](#) dersom kontraktspart er utenlandsk (Blåboka punkt 18.2) – Se ellers lenke til [Statsbyggs temaside for MVA](#), spesielt ved inngåelse av kontrakt som gjelder Svalbard eller ambassade i utlandet, eller kontrakt med utenlandsk entreprenør.)*

III. PARTENES REPRESENTANTER OG ADRESSER (NS 8405 PKT 6 OG 8)

Statsbyggs representant (prosjektleder) er:

.....

Avtalt adresse for varsler og krav til Statsbygg:

Statsbygg ved prosjektleder

Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo

Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6

Telefon: 22 95 40 00

E-post: Postmottak@statsbygg.no med kopi til prosjektleder smog@statsbygg.no

All post skal merkes med 1166301 HVL Skålevik, Nytt ventilasjonsanlegg K301.

Alle fakturaer og kreditnotaer skal sendes elektronisk til Statsbyggs fakturamottak, se <http://www.statsbygg.no/Om-Statsbygg/Faktura/> for mer informasjon.

Entreprenørens representant er:

.....

Avtalt adresse for varsler og krav til entreprenør:

Adresse:

Telefon:

E-post: *(E-post adresse for varsler/krav bør være en postmottaksadresse eller prosjektadresse siden prosjektleder kan bli syk...)*

IV. DAGMULKTSBELAGTE FRISTER (NS 8405 PKT 34)

Utarbeidelse av fremdriftsplan, jf. NS 8405 pkt 18.1:

Igangsetting på byggeplass:

Overlevering av prøve på FDV-dokumentasjon:

Overlevering av utkast til FDV-dokumentasjon:

Oppstart prøvedrift:

Sluttfrist:

Andre dagmulktsbelagte frister: *(Oppramsingen av dagmulktsbelagte frister her må være uttømmende. For delfrister bør dagmulktsbeløpets størrelse angis som et kronebeløp, ikke ved en henvisning til NS 8405 pkt. 34.3, da denne bestemmelsen er uklar. Delfristene med angitt dagmulkts i kroner, bør legges inn i dette punkt IV ovenfor allerede ved utsendelse av avtaledokumentet sammen med konkurransegrunnlaget.)*

.....

For øvrig gjelder de tidsfristene som er oppført i de øvrige kontraktsdokumentene.

V. DAGMULKT-/MULKTSBELAGTE PLIKTER/BOT (BLÅBOKA PKT 7 OG 35)

Isolerglassruter	Blåboka pkt 7.7
Miljøskadelige stoffer og kjemikalier	Blåboka pkt 7.7
Rapportering avfallshåndtering (hovedentreprenør)	Blåboka pkt 7.7
Avfallshåndtering	Blåboka pkt 7.8
Bytte av nøkkelpersonell	Blåboka pkt 7.10
Lærlingeklausul	Blåboka pkt 35.2

VI. UNDERSKRIFT

Avtalen vil bli signert digitalt. Signatur vil fremkomme av en egen signaturfil opprettet i Mercellportalen.

(Husk: Sjekk beløpsgrense i fullmakt til den i Statsbygg som undertegner!)

BLÅBOKA

STATSBYGG

GENERELLE OG SPESIELLE

KONTRAKTSBESTEMMELSER

FOR

ENTREPRISER

Innhold

DEL I 4

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER.....	4
1 Definisjoner - Byggherre (NS 8405 pkt 2.2)	4
2 Partenes representanter (NS 8405 pkt 6)	4
3 Varsler og krav (NS 8405 pkt 8).....	4
4 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)	4
4.1 Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt 9.1).....	4
4.2 Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9.2)	4
4.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse/Reduksjon av sikkerhet (NS 8405 pkt 9.3 og 9.4)	5
5 Forsikring (NS 8405 pkt 10).....	5
5.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret (NS 8405 pkt 10.1)	5
5.2 Kontroll (NS 8405 pkt 10.3).....	5
5.3 Forsikring ved ombyggingsarbeider (NS 8405 pkt 10.4)	5
6 Utførelse (NS 8405 pkt 11.1)	5
7 Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8405 pkt 12).....	5
7.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA).....	5
7.2 HMS-kort.....	6
7.3 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker	6
7.4 Krav om faglærte håndverkere	6
7.5 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping	7
7.6 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog.....	7
7.7 Ytre miljø - Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap	8
7.8 Ytre miljø - Mangelfull avfallshåndtering	8
7.9 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje	8
7.10 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt 12.2).....	9
8 Entreprenørens prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 13.1).....	9
9 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8405 pkt 14.1)	9
9.1 Innsynsrett	9
9.2 Pliktig medlemskap i StartBANK.....	9
9.3 Egenrapportering om seriositet.....	9
9.4 Byggherrens rett til å innhente opplysninger	10
10 Bruk av underentreprenør - Generelt (NS 8405 pkt 15.1)	10
10.1 Plikter.....	10
10.2 Sanksjoner.....	10
11 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)	11
12 Prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 19.2)	12
13 Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8405 pkt 22.1)	12
14 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25.3).....	12
14.1 Regulering i uendret byggetid	12
14.2 Regulering i forlenget byggetid	13
15 Partsuenighet (NS 8405 pkt 26).....	13
15.1 Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt 26.1).....	13
15.2 Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt 26.2).....	13
15.3 Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt 26.3).....	13
16 Mengdekontroll (NS 8405 pkt. 27.2)	13
17 Fremdriftsbetaling (tillegg til NS 8405 pkt 28)	13
18 Generelle betalingsbestemmelser (NS 8405 pkt 29).....	14
18.1 Generelt	14
18.2 Utenlandske entreprenører, import og merverdiavgift mv	14
19 Overtakelse (NS 8405 pkt 32).....	14
19.1 Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.2)	14
19.2 Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.3).....	14
20 Prøvedrift (tillegg til NS 8405)	14
20.1 Prøvedrift	14

20.2	Justering av prøvedriftsperiodens lengde	15
20.3	Overtakelse	15
21	Sluttoppstilling med slutfaktura (NS 8405 pkt 33.1)	15
22	Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34)	15
22.1	Dagmulktbelagte frister (NS 8405 pkt 34.1)	15
22.2	Dagmulktens størrelse (NS 8405 pkt 34.3)	16
22.3	Varslingsplikt (NS 8405 pkt 34.4)	16
23	Utbedring (NS 8405 pkt 36.2)	16
24	Avbestilling og oppsigelse (NS 8405 pkt 38)	16
25	Bruk av dokumenter (NS 8405 pkt 41)	16
26	Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8405)	16
27	Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8405)	16
27.1	Reklame	16
27.2	Kontakt med media	16
28	Tvister (NS 8405 pkt 43)	17
28.1	Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt 43.2)	17
28.2	Tvisteløsning (NS 8405 pkt 43.3 og 43.4)	17
	DEL II	18
	SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER	18
29	Etisk handel (tillegg til NS 8405 kap 12)	18
29.1	Forbud mot barnearbeid i strid med nasjonal og internasjonal lovgivning (ILOs kjernekonvensjoner 138 og 182)	18
29.2	Forbud mot tvangsarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 29 og 105)	18
29.3	Forbud mot diskriminering (ILOs kjernekonvensjoner 100 og 111)	18
29.4	Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)	18
29.5	Entreprenøren plikter å påse at produksjon av ytelser regulert til denne kontrakten skjer i henhold til produksjonslands nasjonale lovgivning:	18
29.6	Oppfølging	19
30	Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8405 pkt 12)	20
31	Arbeidstid (NS 8405 pkt 12.7)	20
32	Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)	20
33	Byggplassadministrasjon med fremdriftskontroll av entreprenør (NS 8405 pkt 16.3)	21
34	Opsjoner (tillegg til NS 8405)	21
35	Lærlingeklausul (tillegg til NS 8405)	21
35.1	Plikt til bruk av lærling	21
35.2	Sanksjoner	22
36	Ytterligere avvik fra NS 8405/Avvik fra generelle kontraktsbestemmelser	22
	Vedlegg:	22
	Blankett 1A - NS 8405 Sikkerhetsstillelse	23
	Blankett 1B - NS 8405 Sikkerhetsstillelse	25
	Blankett 2 - NS 8405 Forsikringsattest tingsforsikring	27
	Blankett 3 - NS 8405 Forsikringsattest ansvarsforsikring	29
	Blankett 4 - NS 8405 Bankgaranti for kontraktsforskudd	31

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8405 *Norsk bygge- og anleggskontrakt* andre utgave oktober 2008 med de presiseringer og endringer som er angitt nedenfor. Endringer og presiseringer til NS 8405 er delt i to; de generelle kontraktsbestemmelser i del I som er identiske for alle kontrakter der Blåboka benyttes, og de spesielle kontraktsbestemmelser i del II som kan variere fra kontrakt til kontrakt.

Innenfor hver del av Blåboka er presiseringer og endringer til NS 8405 angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

DEL I GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

1 Definisjoner - Byggherre (NS 8405 pkt 2.2)

Statsbygg er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt.

2 Partenes representanter (NS 8405 pkt 6)

Prosjektleder er byggherrens representant, jf. NS 8405 pkt 6.

Byggeleder skal ta seg av byggherrens forhold på byggeplass. Byggeleder har fullmakt til, ved bruk av rekvisisjon, å bestille arbeider utført for et beløp inntil NOK 100.000 eks. mva., med mindre det er særlig avtalt et annet beløp.

Byggeleder har fullmakt til å avvise krav om tillegg og fristforlengelse.

3 Varsler og krav (NS 8405 pkt 8)

NS 8405 pkt 8 tredje ledd kommer ikke til anvendelse på krav og forespørsler etter NS 8405 pkt 34.4, som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret.

4 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)

4.1 Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt 9.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Entreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8405 pkt 9 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1A - NS 8405 Sikkerhetsstillelse, med mindre annet følger av Blåboka punkt 4.2 nedenfor.

4.2 Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9.2)

Entreprenøren plikter ikke å stille sikkerhet i byggeperioden, dersom hele kontraktssummen skal betales etter overtakelse. Sikkerhetsstillelse kun for reklamasjonsperioden må dokumenteres senest 14 dager før kontraktssummen forfaller til betaling ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1B - NS 8405 Sikkerhetsstillelse.

Dersom kontraktssummen ikke overstiger NOK 250.000, plikter entreprenøren ikke å stille sikkerhet i bygge- og reklamasjonsperioden.

4.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse/Reduksjon av sikkerhet (NS 8405 pkt 9.3 og 9.4)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

5 Forsikring (NS 8405 pkt 10)

5.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret (NS 8405 pkt 10.1)

Forsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

5.2 Kontroll (NS 8405 pkt 10.3)

Entreprenørens forsikringer i henhold til NS 8405 pkt 10 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer; Blankett 2 - NS 8405 Forsikringsattest tingsforsikring og Blankett 3 - NS 8405 Forsikringsattest ansvarsforsikring. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte attester.

5.3 Forsikring ved ombyggingsarbeider (NS 8405 pkt 10.4)

Byggherren tegner ikke forsikring.

6 Utførelse (NS 8405 pkt 11.1)

Kvalitetssikring

Entreprenøren skal ha og følge et styringssystem som oppfyller kravene i følgende kapitler i NS-EN-ISO 9001:2015, kapitlene

4.4. Ledelsessystemet for kvalitet og systemets prosesser

5.1. Lederskap og forpliktelse

7 Støtte

9.1. Overvåking, måling, analyse, evaluering

9.2. Interne revisjoner.

Styringssystemet skal også oppfylle kravene i NS-EN-ISO 14001:2015 kapittel 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre relevante miljøstandarder.

Entreprenøren skal også utarbeide en kvalitetsplan, i henhold til instruks fra byggherren, som oppfyller kravene i NS-EN-ISO 10005:2005. Hvis ikke annet er avtalt, skal kvalitetsplanen foreligge senest 30 dager etter kontraktsinngåelse.

Entreprenøren skal kunne dokumentere at han utfører revisjoner av sitt arbeid opp mot kravene i styringssystemet og kvalitetsplanen. Hvis ikke annet avtales, skal revisjoner skje minimum en gang per år. Byggherren skal kunne delta på systemrevisjoner.

7 Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8405 pkt 12)

7.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Entreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Entreprenøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, entreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Entreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, se for øvrig krav i SHA-planen.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

7.2 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort.

Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, vil bli bortvist fra byggeplassen.

7.3 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Entreprenør er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

7.4 Krav om faglærte håndverkere

Minimum 40% av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) skal utføres av arbeidere med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning. I enkeltpersonforetak uten ansatte, gjelder kravet om slik fagopplæring for eier.

Entreprenøren skal redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Byggherren kan stanse arbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

7.5 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Entreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører og innleide. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank.

Dersom entreprenøren og hans kontraktsmedhjelpere ønsker å gjennomsnittsberegne arbeidstiden iht arbeidsmiljøloven § 10-5 for arbeidstakere som utfører kontraktsarbeid, kan entreprenøren søke byggherren om dette. Samtykke vil kun bli gitt dersom arbeidsgiver dekker reisekostnader og sørger for kost og losji iht forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge av 23.09.16 nr.1241 § 6.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal entreprenøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør, herunder bemanningsselskaper, er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13, skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos entreprenøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om entreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, herunder bemanningsselskaper, kan byggherren på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

7.6 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal entreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Entreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring

om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av entreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for entreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

7.7 Ytre miljø - Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap

Byggherren kan kreve dagmulkt av entreprenøren dersom han misligholder sine plikter mht

- a) å sikre at leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet deltar i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 kapittel 14
- b) miljøskadelige stoffer og kjemikalier, jf. krav i Miljøoppfølgingsplanen (MOP)

Dersom entreprenøren er hovedentreprenør kan byggherren i tillegg kreve dagmulkt dersom han misligholder sine plikter mht

- c) levering av avfallsrapporter, jf. Bok 0, MOP, Statsbyggs mal for avfallsrapportering og hovedentreprenørens priskbærende poster.

For punkt a) til c) ovenfor vil dagmulkt først være aktuelt dersom forholdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

7.8 Ytre miljø - Mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås (se Bok 0 og Miljøoppfølgingsplanen (MOP)), kan byggherren fastsette en mulkt oppad begrenset til NOK 150.000, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter byggherrens skjønn. Medfører ikke-oppfyllelse av kravene at Statsbygg ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 18-6, vil differansen mellom tvangsmulkten og NOK 150.000 også fordeles på entreprenørene etter byggherrens skjønn.

7.9 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom entreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

7.10 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt 12.2)

Entreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person. Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der oppdragsgiver har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personskiftet.

Samlet dagmulktsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

8 Entreprenørens prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 13.1)

Der det er avtalt at entreprenøren skal være ansvarlig for deler av prosjekteringen (leverandørprosjektering), er entreprenøren samtidig ansvarlig for å innarbeide sin prosjektering i prosjektets bygningsinformasjonsmodeller (BIM) etter nærmere avtale med byggherren.

Entreprenørens prosjektering skal utføres i samsvar med Statsbyggs ytelsesbeskrivelse for prosjekteringsgruppe, prosjektsspesifikk BIM-strategi og Statsbyggs BIM-manual.

Prosjektering som ikke er i samsvar med ovennevnte krav, er å anse som mangelfull og gir byggherren grunnlag for å gjøre sanksjoner gjeldende i hht kontraktens bestemmelser.

9 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8405 pkt 14.1)

9.1 Innsynsrett

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i entreprenørens kvalitets-, internkontroll- (HMS) og miljøstyringssystem og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter revisjon ved intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

9.2 Pliktig medlemskap i StartBANK

Entreprenøren skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID. Det samme gjelder for eventuelle underentreprenører. StartBANK medlemskapet skal inkludere SKAV-fullmakt.

9.3 Egenrapportering om seriøsitet

Entreprenøren og hans underleverandører, herunder bemanningsforetak, plikter å fylle ut byggherrens skjema 16-04-M1 Egenrapportering av leverandør før arbeidstaker starter opp på byggeplass, se statsbygg.no. Hvis ikke annet er avtalt, skal skjemaet være byggherren i hende 1

uke før entreprenørens eller den aktuelle underleverandørens/bemanningsforetakets oppmøte på byggeplass.

Brudd på denne plikt medfører at arbeidstakere fra entreprenør, underleverandør eller bemanningsforetak som ikke har utfyllt skjema, blir bortvist fra byggeplassen.

9.4 Byggherrens rett til å innhente opplysninger

Byggherren skal ha fullmakt fra entreprenør og underleverandør(er) til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold mm. Fullmakten finnes her:

http://www.statsbygg.no/files/publikasjoner/kontraktsdokumenter/Fullmakt_Skatteetaten.pdf.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, skal gjelde i 4 år fra signering av fullmakten, og fullmakten skal være generell for Statsbygg.

10 Bruk av underentreprenør - Generelt (NS 8405 pkt 15.1)

10.1 Plikter

Entreprenøren kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Byggherren kan samtykke til flere ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten.

Entreprenørens bruk av enkeltpersonforetak skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherren kan bare nekte godkjenning der han har saklig grunn. Byggherren vil som hovedregel kreve at enkeltpersonforetak som skal godkjennes driver reell næringsvirksomhet, fører regnskap og sender inn mva-oppgaver 6 ganger per år.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise, skal entreprenøren i henhold til forskrift om offentlig anskaffelser innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Kravet gjelder ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks. mva. Entreprenøren skal på forespørsel og uten ugrunnet opphold kunne fremlegge ovennevnte dokumentasjon.

Entreprenøren skal ikke engasjere underentreprenører for å utføre arbeid under denne kontrakten som er i en situasjon som nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 24-4 (3).

Entreprenøren skal til en hver tid holde byggherren orientert om kontaktopplysninger til underleverandørene sine og hvem som har signaturrett for disse.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

10.2 Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattesten viser at underentreprenøren ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Omkostningene som følge av hevning av underentreprenørens avtale, skal bæres av entreprenøren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8405 pkt 15, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

11 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)

I dette punkt 11 i Blåboka skal betegnelsene som benyttes nedenfor ha følgende mening:

K1 = Overtakende entreprise

K2 = Tiltransportert entreprise

K3 = K1 + K2 = Ny utvidet entreprise

Tiltransportreglene i NS 8405 pkt 16.1 gjelder med følgende endringer/presiseringer:

- a) NS 8405 pkt 16.1 andre, tredje, fjerde og siste ledd gjelder både der sideentrepriser transporteres og der byggherren etter kontraktsinngåelse utpeker en underentreprenør som entreprenøren er forpliktet til å inngå kontrakt med, jf. NS 8405 pkt 16.1 første ledd.
- b) NS 8405 pkt 16.1 tredje og fjerde ledd gjelder både for overtakende entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
- c) At tiltransport til underentreprise anses som "en utvidelse av entreprenørens kontrakt" innebærer:
 1. Dagmulkt ved oversittelse av delfrist blir beregnet av kontraktssum for K1 eller K2 avhengig av hvilket arbeid som er forsinket.
 2. Den sluttfrist i K1 eller K2 som inntreer først, anses som en dagmulktbelagt delfrist. Den sluttfrist som inntreer sist, anses som ny sluttfrist i K3.
 3. Dagmulkten for oversittelse av sluttfrist i K3, blir beregnet av kontraktssum for K3.
 4. Maksimal dagmulkt er 10% av kontraktssum for K3.
 5. Kontraktssum for K3 er kontraktssum for K1 + kontraktssum for K2 + påslag for tiltransport.
 6. Overtakelse av K3 skjer ved sluttfrist i K3.
 7. Entreprenørens sikkerhetsstillelse etter NS 8405 pkt 9.2 må utvides til 10% av kontraktssum for K3 (når K3 er høyere enn NOK 250.000).
 8. Entreprenøren trer inn i byggherrens rettigheter og plikter overfor den tiltransporterte underentreprenøren, men skal likevel stille sikkerhet iht. NS 8405 pkt 9.1, 9.3, 26.1 og 36.2. NS 8415 pkt 18.4 gjelder dessuten i forholdet mellom entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
 9. I forholdet mellom entreprenøren og byggherren, blir entreprenøren identifisert med tiltransportert underentreprenør.
 10. Kontraktsvilkårene i K3 består av en kombinasjon av kontraktsvilkårene i K1 og K2, slik at de respektive kontraktsvilkår gjelder for den del av kontraktsarbeidene i K3 som opprinnelig hørte til hhv K1 og K2, dog med de tilpasninger som følger av NS 8405 pkt 16 og ovenfor.

- d) Kontraktsvilkårene for den tiltransporterte underentreprise, som gjelder i forholdet mellom entreprenør og underentreprenør, er som for K2, med de tilpasninger som følger av Blåboka punkt 11 bokstav c nr. 8 ovenfor.
- e) Ved tiltransport kan overtakende entreprenør kreve en befaring av utført arbeid for å kunne utøve sin rett etter NS 8405 16.1 tredje ledd. Kravet må fremsettes senest 14 dager etter at han mottok melding om tiltransport.
- f) Er ikke annet avtalt har tiltransporten virkning både for den tiltransporterte entreprenørs utførte og gjenstående arbeider.
- g) NS 8415 pkt 18.4 om intervensjonsrett gjelder i forholdet mellom overtakende entreprenør og tiltransportert entreprenør.

12 Prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 19.2)

Modellbasert prosjektering og papirløs byggeplass

Entreprenøren skal basere all sin planlegging og produksjon på bygningsinformasjonsmodeller (BIM) og digitale tegninger. Papirtegninger skal ikke forekomme på byggeplassen.

13 Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8405 pkt 22.1)

Byggherren kan ikke pålegge entreprenøren endringer utover 25% netto tillegg til kontraktssummen.

14 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25.3)

Kravene om særskilt varsel og løpende underretning i NS 8405 pkt 25.3 andre ledd bokstav a og fjerde ledd, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging drift og nedrigging.

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging:

14.1 Regulering i uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8405 pkt 25.2 ikke overstiger 10% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks mva

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks mva)

Ved utregningen av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks. mva. (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprise/leverandørkontrakter,
- avbestillingserstatning,

- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg/drift, og
- kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres iht. indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

14.2 Regulering i forlenget byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8405 pkt 24.1, jf. 24.5, skal vederlagsjustering for kapitallytelse, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,7 A (Z)}{Y}$$

- A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks mva
Y = opprinnelig byggetid (med byggetid menes tiden fra oppstart byggeplass (dersom dato for dette er angitt i konkurransegrunnlaget gjelder denne, hvis ikke gjelder dato for første tilrigging på byggeplass) til oppstart prøvedrift (overtakelse dersom ingen prøvedrift er avtalt)
Z = forlengelse utover opprinnelig byggetid

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres iht. indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

15 Partsuenighet (NS 8405 pkt 26)

15.1 Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt 26.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

15.2 Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt 26.2)

NS 8405 pkt 26.2 utgår.

15.3 Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt 26.3)

NS 8405 pkt 26.3 a) utgår.

16 Mengdekontroll (NS 8405 pkt. 27.2)

Entreprenøren skal kontrollere konkurransegrunnlagets mengder. Med mindre annet er fastsatt, skal dette skje innen 4 uker fra avtaleinngåelsen. Foreligger ikke mengdekontroll innen fristens utløp, kan byggherren gjennomføre mengdekontroll for entreprenørens regning.

17 Fremdriftsbetaling (tillegg til NS 8405 pkt 28)

Entreprenøren skal snarest mulig og senest 30 dager etter kontraktsinngåelse, utarbeide en plan for grunnlag for fakturering av kontraktsummen (faktureringsplan).

Faktureringsplanen skal følge den avtalte fremdrift. Den skal vise sammenhengen mellom utarbeidet fremdriftsplan (byggefases detaljplan) og avdragene som kan faktureres på grunnlag av fremdriftsplanen, slik at det fremgår hvilke avdrag som kan kreves på grunnlag av det som er

utført, og det som er tilført byggeplassen for å bygges inn. Skjer det avvik fra den avtalte fremdriftsplanen, skal faktureringsplanen justeres tilsvarende.

Et eventuelt avtalt forskudd til entreprenøren vil ikke bli utbetalt før godkjent sikkerhet er stillet, jf. Blankett 4 - NS 8405 Bankgaranti for kontraktsforskudd.

18 Generelle betalingsbestemmelser (NS 8405 pkt 29)

18.1 Generelt

Faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til Statsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF), fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Faktura og kreditnota skal formidles via aksesspunkt i meldingsformidlerinfrastrukturen som forvaltes av DIFI.

18.2 Utenlandske entreprenører, import og merverdiavgift mv

Arbeid på fast eiendom anses som stedbundne tjenester i merverdiavgiftslovens forstand. Den utenlandske entreprenøren skal derfor stå som importør av alle innsatsvarer og tjenester nødvendig for å oppfylle kontrakten. Den utenlandske entreprenøren er forpliktet til å registrere seg for merverdiavgift i Norge (Merverdiavgiftsregisteret) rett etter kontraktsinngåelse for å kunne sende faktura i hht. norske krav. Norsk merverdiavgift skal faktureres sammen med hovedkravet, og ikke i egen faktura. Milepælfaktura som etter avtalen skal faktureres før selve byggearbeidet starter, skal også inkludere merverdiavgift. Mal for customs invoice/commercial invoice, som vil bli formidlet fra byggherren, skal benyttes.

19 Overtakelse (NS 8405 pkt 32)

19.1 Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.2)

NS 8405 pkt 32.2 første ledd får følgende tilføyelse:

Vedlagt innkalling til overtakelsesforretning skal følge et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler han noterte seg på befaringen.

19.2 Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.3)

NS 8405 pkt 32.3 første ledd får følgende tillegg:

På overtakelsesforretningen skal entreprenøren overlevere listen over de mangler han noterte seg på sluttbefaringen av egne arbeider, jf. Blåboka punkt 19.1 ovenfor, med kvittering for at manglene er utbedret.

20 Prøvedrift (tillegg til NS 8405)

20.1 Prøvedrift

For de enkelte entrepriser vil det i beskrivelsens prisbærende poster fremgå hvilke anlegg eller deler av anlegg som skal ha prøvedriftsperiode. Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg) prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftstiden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøvedriftsperiodens varighet er 6 måneder dersom ikke annet er spesifisert for den enkelte entreprise.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstilling). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8405 pkt 32.1 til 32.5 og 32.7, med endringer som nevnt i Blåboka punkt 19, tilsvarende. Byggherren skal ha mottatt fullstendig utkast til FDV-dokumentasjon og avtalt opplæring skal ha funnet sted, før prøvedriftsperioden kan starte.

Oppstart av prøvedriftsperioden innebærer følgende:

- a) Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktsarbeidet i bruk.
- b) Risikoen for kontraktsarbeidet går over fra entreprenøren til byggherren, jf. NS 8405 pkt 17.

Prøvedrift har følgende hensikt:

- Kontrollere at anlegg fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden.

20.2 Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Entreprenøren skal, i samråd med byggherren og øvrige leverandører/entreprenører, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

20.3 Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden. Overtakelse av kontraktsarbeidene skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

21 Sluttopstilling med slutfaktura (NS 8405 pkt 33.1)

Innsendt slutfaktura og sluttopstilling kan ikke korrigeres, med unntak av det som følger av NS 8405 pkt 33.1 fjerde ledd annen setning.

22 Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34)

22.1 Dagmulktbelagte frister (NS 8405 pkt 34.1)

Dersom entreprenøren har fått dagmulkt på delfristen for oppstart prøvedrift, skal dette dagmulktbeløpet gå til fradrag i dagmulkten som påløper ved overskridelse av sluttfristen.

Entreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan og til å revidere fremdriftsplanen, jf NS 8405 pkt 18.2, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, samt eventuell frist for oppstart prøvedrift.

22.2 Dagmulkens størrelse (NS 8405 pkt 34.3)

Dagmulkten, ved overskridelse av fristen i NS 8405 pkt 18.1, fristen for igangsetting av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, er NOK 1.500 per hverdag.

Dagmulkten ved overskridelse av frist for oppstart prøvedrift er 1 promille av hele kontraktssummen.

22.3 Varslingsplikt (NS 8405 pkt 34.4)

Ved forespørsel som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret, plikter byggherren kun å svare innen fristen i NS 8405 pkt 33.2.

23 Utbedring (NS 8405 pkt 36.2)

Byggherren stiller ikke sikkerhet for mulige vederlagskrav.

24 Avbestilling og oppsigelse (NS 8405 pkt 38)

Byggherren kan si opp kontrakten uten å betale erstatning i de tilfeller som er nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 28-3.

25 Bruk av dokumenter (NS 8405 pkt 41)

Byggherren har rett til å gjøre datarapport fra grunnundersøkelser tilgjengelige for allmennheten.

26 Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8405)

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen.

27 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8405)

27.1 Reklame

Dersom entreprenøren eller dennes leverandører/underentreprenører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd.

Det er ikke tillatt til å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass eller på byggeplasskilt.

27.2 Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

28 Tvister (NS 8405 pkt 43)

28.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt 43.2)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

28.2 Tvisteløsning (NS 8405 pkt 43.3 og 43.4)

For kontrakter der anleggsstedet er i utlandet, avtales Oslo som verneting.

Tvister behandles alltid etter norske prosessuelle og materielle regler.

DEL II

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

For det tilfelle at Statsbygg har unnlatt å velge ett av flere alternative formuleringer i de spesielle kontraksbestemmelser, gjelder alternativ 1.

29 Etisk handel (tillegg til NS 8405 kap 12)

- Alternativ 1: Entreprenøren skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Varer og materialer, som leveres til byggherren, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

Dersom entreprenøren bruker underleverandører for å oppfylle kontrakten, plikter entreprenøren å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene hos sine underleverandører.

29.1 Forbud mot barnarbeid i strid med nasjonal og internasjonal lovgivning (ILOs kjernekonvensjoner 138 og 182)

- Barn under 15 år (14 eller 16 år i visse land) skal ikke utføre noen typer arbeid som er til hindring eller skade for deres utdanning og/eller utvikling.
- Barn under 18 år skal ikke arbeide nattskift, eller utføre noen typer arbeid som vil sette deres sikkerhet, fysiske og/eller mentale helse i fare.
- Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid.

29.2 Forbud mot tvangsarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 29 og 105)

- Tvangsarbeid eller ufrivillig arbeid skal ikke forekomme i noen form for, herunder også som et middel for opplæring, straff eller for å fremme disiplin.
- Arbeidstakere skal ikke måtte levere depositum eller identifikasjonspapirer til arbeidsgiver.
- Arbeidstakere er fri til å avslutte arbeidsforholdet etter en rimelig oppsigelsestid.

29.3 Forbud mot diskriminering (ILOs kjernekonvensjoner 100 og 111)

- Arbeidstakere skal ikke forskjellsbehandles på grunnlag av kjønn, rase, hudfarge, religion, politisk oppfatning, nasjonal opprinnelse, sosial status, fagforeningsarbeid eller personlige forhold, i arbeidssituasjoner eller i tilgang til arbeid.
- Lønnen skal være lik for likt arbeid, uavhengig av kjønn.

29.4 Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

- Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet.
- All aktivitet i forhold til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne.
- Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger.
- Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

29.5 Entreprenøren plikter å påse at produksjon av ytelser regulert til denne kontrakten skjer i henhold til produksjonslands nasjonale lovgivning:

Nasjonal lovgivning der produksjon finner sted skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser; 2) helse, miljø og sikkerhet; 3) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter; samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

29.6 Oppfølging

Entreprenøren er forpliktet til å etterleve punkt 29.1 til 29.5 i egen virksomhet og i leverandørkjeden. På oppfordring fra byggherren skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering og/eller
- Oppfølgingssamtaler og/eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene¹ og / eller
- 3.-partssertifisering som SA8000 eller tilsvarende

Entreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 29.1 til 29.5 ovenfor.

Ved mislighold av ovennevnte forpliktelser kan byggherren kreve at entreprenøren retter de påpekte manglene innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer. Dersom bruddet har skjedd hos underleverandør, kan byggherren kreve at entreprenøren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje uten kostnad for byggherren.

Dersom entreprenøren blir klar over forhold i strid med kontrakten, skal entreprenøren rapportere dette til byggherren uten ugrunnet opphold.

Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold av ovennevnte plikter og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Alternativ 2: Det gjelder ikke spesielle etiske regler for denne kontrakt.

¹ Oppdragsgiver, eller den oppdragsgiver bemyndiger, har rett til å gjennomføre annonserte eller uannonserte kontroller hos en eller flere aktører i leverandørkjeden i kontraktperioden. I tilfelle kontroll, plikter leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandør(er). Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

30 Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8405 pkt 12)

- Alternativ 1: NS 8405 gjelder slik den står mht utførelsen av kritiske oppgaver.
- Alternativ 2: Byggherren krever at følgende bestemte kritiske oppgaver kun skal utføres av fagarbeidere:

31 Arbeidstid (NS 8405 pkt 12.7)

- Alternativ 1: NS 8405 pkt 12.7 gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Alle arbeider knyttet til byggingen forutsettes å foregå i tidsrommet fra kl 07.00 – 19.00 på ordinære arbeidsdager mandag – fredag. Arbeider som eventuelt ønskes utført utenfor dette tidsrommet, skal avtales spesielt med byggherren i hvert enkelt tilfelle.
- Alternativ 3:
Følgende særskilte arbeidstidsbestemmelser gjelder:

.....
.....
.....

32 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)

- Alternativ 1: Entreprenøren kan tiltransporteres til en sideentreprenør eller få tiltransport sideentreprenører som blir hans underentreprenører.
- Alternativ 2: Entreprenøren kan tiltransporteres til en sideentreprenør.
- Alternativ 3: Entreprenøren får tiltransportert inntil ... sideentreprenører som blir hans underentreprenører.
- Alternativ 4: Tiltransport er ikke avtalt.

(For utfyllende regler se Blåboka punkt 11)

(Statsbygg har utarbeidet standard tiltransportavtaler med tilhørende garantierklærings skjema som finnes på Statsbygg.no. Merk at tiltransportert entreprenør må stille to garantier.)

33 Byggplassadministrasjon med fremdriftskontroll av entreprenør (NS 8405 pkt 16.3)

- Alternativ 1: Entreprenøren kan underlegges byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll eller pålegges å utføre byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører.
- Alternativ 2: Entreprenøren kan underlegges byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll.
- Alternativ 3: Entreprenøren skal utføre byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av inntil ... sideentreprenører.
- Alternativ 4: Byggplassadministrasjon er ikke avtalt.

(For utfyllende regler, se NS 8405 pkt 16.3)

34 Opsjoner (tillegg til NS 8405)

- Alternativ 1: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører ingen endring av kontraktsbestemmelsene.
- Alternativ 2: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører følgende endring:
 - Endringsadgangen øker slik at byggherren i tillegg til endringene omtalt i NS 8405 pkt 22.1 og Blåboka punkt 13, kan pålegge entreprenøren 25% netto tillegg til opsjonsprisen eks mva. Tillegget må relatere seg til opsjonen.
 - Entreprenørens sikkerhetsstillelse, jf NS 8405 pkt 9.2, må økes tilsvarende 10% av opsjonsprisen eks mva.
 - Grunnlaget som dagmulkten skal beregnes av, jf. NS 8405 pkt 34.3, økes med opsjonsprisen eks mva.
 - Grunnlaget som innestående skal beregnes av, jf. NS 8405 pkt 28.1, økes med opsjonsprisen eks mva.

35 Lærlingeklausul (tillegg til NS 8405)

- Alternativ 1:

35.1 Plikt til bruk av lærling

Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger, jf opplæringslova § 4-1, skal utgjøre minimum 5 % av arbeidede timer i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeorning i Norge eller tilsvarende ordning i

opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraksarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal entreprenøren før oppstart på byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Ved kontraksavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Dersom arbeidene ikke er egnet for bruk av lærlinger ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Entreprenøren anses dessuten å ha oppfylt krav om bruk av lærling dersom ett av unntakene i forskrift om plikt til bruk av lærling i offentlige kontrakter av 17.12.2016 § 9 kommer til anvendelse.

35.2 Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 5%, jf. punkt 35.1 annet ledd, ikke er nådd ved overtakelse, ilegges en bot på 5 promille av kontraktssummen. Boten reduseres forholdsmessig dersom arbeidstidene utført av lærlinger utgjør 4% eller mer av arbeidstidene på prosjektet. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

Alternativ 2: Det gjelder ingen lærlingeklausul for denne kontrakt.

36 Ytterligere avvik fra NS 8405/Avvik fra generelle kontraktsbestemmelser

.....
.....
.....
.....
.....

Vedlegg:

Blankett 1A - NS 8405 Sikkerhetsstillelse
Blankett 1B - NS 8405 Sikkerhetsstillelse
Blankett 2 - NS 8405 Forsikringsattest tingsforsikring
Blankett 3 - NS 8405 Forsikringsattest ansvarsforsikring
Blankett 4 - NS 8405 Bankgaranti for kontraktforskudd
Blankett 5 – NS 8405 Fullmakt

Blankett 1A - NS 8405 Sikkerhetsstillelse**GARANTIERKLÆRING**

Garanti nr.

Garantisten

organisasjonsnr.

stiller seg herved
overfor byggherren Statsbygg
Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo
Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6
Organisasjonsnr. 971 278 374

som selvskyldnerkausjonist for de kontraktsforpliktelser

entreprenøren

organisasjonsnr.

har i henhold til
kontrakt av

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

Garantien gjelder for entreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger, ved mislighold i utførelsestiden og reklamasjonstiden. Garantien i utførelsestiden gjelder også entreprenørens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til

kr, som utgjør 10 % av kontraktssummen, jf. NS 8405 pkt 2.8, for forhold som påberopes overfor entreprenøren senest ved overtakelsen av kontraktarbeidet.

Garantien reduseres deretter til

kr, som utgjør 3 % av kontraktssummen for forhold som påberopes overfor entreprenøren i de tre første årene av reklamasjonstiden, jf. NS 8405 pkt 36.7.

Garantien i utførelsestiden og i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 10 % av kontraktssummen. I reklamasjonstiden kan garantien samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under en hver omstendighet inntil krav som byggherren har mot entreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelse, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og entreprenøren heves.

I henhold til denne garanti er byggherren ikke forpliktet til, ved avdragsutbetalinger til entreprenøren/leverandøren, å holde tilbake noen del av utført arbeids/leveranses verdi. Byggherren har således adgang til å honorere avdragsfakturaene fullt ut.

Garantistens ansvar er ikke begrenset på annen måte enn det som følger av bestemmelsene her.

En eventuell transport fra Statsbygg til ny garantikreditor vil bli skriftlig notifisert til Garantisten senest samtidig med transporten.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneting i Norge (Oslo tingrett eller annet verneting som entreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den/.....20.....

.....
Bankens navn/stempel

.....
Underskrift

Blankett 1B - NS 8405 Sikkerhetsstillelse**GARANTIERKLÆRING**

Garanti nr.

Garantisten

organisasjonsnr.

stiller seg herved
overfor byggherren Statsbygg
Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo
Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6
Organisasjonsnr. 971 278 374

som selvskyldnerkausjonist for de kontraktsforpliktelser

entreprenøren

organisasjonsnr.

har i henhold til
kontrakt av

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

Garantien gjelder for entreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger, ved mislighold i reklamasjonstiden.

Garantien begrenses til

kr, som utgjør 3 % av kontraktssummen, jf. NS 8405 pkt 2.8, for forhold som påberopes overfor entreprenøren i de tre første årene av reklamasjonstiden, jf. NS 8405 pkt 36.7.

Garantien i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under en hver omstendighet inntil krav som byggherren har mot entreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelse, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og entreprenøren heves.

I henhold til denne garanti er byggherren ikke forpliktet til, ved avdragsutbetalinger til entreprenøren/leverandøren, å holde tilbake noen del av utført arbeids/leveranses verdi. Byggherren har således adgang til å honorere avdragsfakturaene fullt ut.

Garantistens ansvar er ikke begrenset på annen måte enn det som følger av bestemmelsene her.

En eventuell transport fra Statsbygg til ny garantikreditor vil bli skriftlig notifisert til Garantisten senest samtidig med transporten.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneting i Norge (Oslo tingrett eller annet verneting som entreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den/.....20.....

.....
Bankens navn/stempel

.....
Underskrift

Blankett 2 - NS 8405 Forsikringsattest tingsforsikring**FORSIKRINGSATTEST****Tingsforsikring i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.1**

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at tingsskadeforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.1 og med nedenfor angitte polisenummer, forsikringssted, forsikringssum, forsikringstid og forsikringsvilkår.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle STATSBYGG minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at STATSBYGG mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker:

(Entreprenør)

Navn:.....

Adresse:.....

Organisasjonsnr:

Medforsikret: STATSBYGG**Forsikringsbevis nr:****Forsikringssted:****Prosjektnummer og navn:****Byggets adresse:****Forsikringssum:**

Forsikringen er dekket på 1. risikovilkår. Forsikringsgiver påtar seg ikke risikoen for at forsikringssummen er dekkende.

Forsikringstid: Forsikringen gjelder inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.**Forsikringen omfatter:** Det som til enhver tid er utført av kontraktsarbeidet.
Materialer byggherren har betalt forskudd for.
Materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse.**Forsikringens dekningsfelt:**

Forsikringen er dekket etter følgende vilkår
(f.eks. Forsikringsselskap NN`s Prosjektforsikringsvilkår av 2017), som inneholder følgende generelle unntak:

1. Skade som direkte eller indirekte har sammenheng med krig, opprør eller alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
2. Atomskade - uansett årsak - fra atoms substans, dog ikke skade forårsaket av radioisotoper som i henhold til lov er tillatt brukt.
3. Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament.
4. Skade ved svinn, underslag, og tyveri uten innbrudd.

Overfor STATSBYGG som medforsikret vil ikke andre unntak fra forsikringsdekning enn de som uttrykkelig fremgår av denne forsikringsattest bli gjort gjeldende.

Forsikringsselskapet aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Oslo tingrett eller annet verneing som entreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer forsikringsselskapet og relaterer seg til aktuell kontrakt.

.....
Sted/dato

.....
Forsikringsselskap

.....
Underskrift

Blankett 3 - NS 8405 Forsikringsattest ansvarsforsikring**FORSIKRINGSATTEST
Ansvarsforsikring i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.2**

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at ansvarsforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.2 og de nedenfor angitte krav.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle STATSBYGG minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at STATSBYGG mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker

Forsikringsselskapet bekrefter at(entreprenøren)

organisasjonsnr:har tegnet ansvarsforsikring.

Forsikringspolise nr.

Forsikringssum

Forsikringssummen utgjør minst 150 G per skadetilfelle.

Forsikringstid

Forsikringen gjelder inntil alt kontraktarbeid, herunder reklamasjonsarbeid, er utført.

Forsikringens omfang

Det er inngått kontrakt mellom Statsbygg og entreprenøren om bygging/ombygging/påbygging

av.....

Prosjekt nr:

Adresse:

Forsikringen dekker erstatningsansvar for skade som entreprenøren og dennes underentreprenører kan påføre byggherrens eller tredjemanns person og ting i forbindelse med utførelsen av kontraktarbeidet.

Forbehold

Forsikringsselskapet bekrefter herved at forsikringsavtalen ikke inneholder bestemmelser som:

- reduserer byggherrens rett til å kreve forsikringsoppgjør direkte fra selskapet, eller
- kan redusere byggherrens krav på grunn av sikredes forhold **etter** at forsikringstilfellet er inntrådt, eller
- reduserer skadelidtes rettigheter overfor forsikringsselskapet i forhold til det som følger av forsikringsavtalelovens deklarasjonsbestemmelser.

Forsikringsselskapet aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Oslo tingrett eller annet verneing som entreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer forsikringsselskapet og relaterer seg til aktuell kontrakt.

.....
Sted/dato.....
Forsikringsselskap.....
Underskrift

Blankett 4 - NS 8405 Bankgaranti for kontraktsforskudd**BANKGARANTI FOR KONTRAKTSFORSKUDD**

Garanti nr.....

Ifølge ordre og for regning av

.....

som entreprenør/leverandør organisasjonsnr: stiller vi oss som
selvskyldnerkausjonist like overfor Statsbygg som byggherre, i anledning av at det på kontrakt av

...../..... 20 mellom forannevnte

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

ytes et forskudd på kontraktsvederlaget med

NOKink. mva

.....

Beløpet i bokstaver

Garantien gjelder for entreprenørens plikt til tilbakebetaling av forskuddet, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold relatert til den aktuelle tilbakebetaling.

Garantien gjelder inntil forskuddet er avregnet i tråd med avtalen mellom Statsbygg og entreprenøren.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Oslo tingrett eller annet verneing som entreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den/.....20

.....

Underskrift